

POUČNÉ SETKÁNÍ BRITSKÝCH KNIHOVNÍKŮ

Po čtyřech letech jsem měl opět možnost zúčastnit se výročního Studijního víkendu britské skupiny IAML, který se letos konal ve Winchesteru pod zastřešujícím názvem *Apostles of Equality – Music in Culture and Learning*. Za poslední dobu naši britští kolegové udělali takový kus práce, že trvalo určitou dobu, než jsem se vůbec zorientoval. Je nanejvýš potěšitelné, že z některých jejich dokončených projektů už můžeme mít díky internetu užitek i u nás.

Na těchto setkáních bývá zvykem, že ke vstupnímu proslovu je pozván některý výše postavený kulturní pracovník. Letos to byl sir David Watson, předseda Kulturního konsorcia jihovýchodní Anglie, jednoho ze sdružení, která existují pro každou anglickou oblast. Jejich cílem je podporovat všechny kulturní aktivity včetně turismu a sportu a vytvářet společnou kulturní strategii. Základem je myšlenka, že ekonomický růst oblasti závisí zejména na úspěšném rozvoji tvůrčích aktivit. V tomto smyslu sir David vysoce hodnotil nezastupitelnou úlohu právě hudebních knihovníků. Zamyslíme-li se nad tím, musí nás napadnout otázka, zda by podobný směr úvah nebyl užitečný v souvislosti s právě vznikající podobou a činností našich nových krajů.

Podobně zobecňující pohled vnesl také závěrečný příspěvek Chrise Batta, vedoucího projektu *Resource*, který tvoří skupina pracovníků na úrovni vládního výboru pro knihovny, muzea a archivy. Červenou nití jeho projevu byla myšlenka, že nově vznikající digitální knihovny už nejsou knihovnami, ale něčím zcela odlišným. Proto vyžadují zcela nové, odlišné přístupy a chápání. Jedním z praktických důsledků je např. vládní požadavek, aby všech čtyřicet tisíc britských hudebních knihovníků složilo tzv. testy ECDL (European Computer Driving Licence; u nás o nich informuje např. časopis *Počítač pro každého*). Do konce roku 2002 má mít každá britská veřejná hudební knihovna svou vlastní internetovou adresu a místo s veřejným internetem, umožňujícím přístup k hudebním informacím (zejména sbírkovým katalogům apod).

S počítačovým světem úzce souvisí většina dokončených či probíhajících aktivit. Za nejdůležitější je možné považovat dva projekty spojené s Britskou knihovnou. Prvním je *MOLCAT* (Manuscripts on-line catalogue), tj. katalog hudebních rukopisů, který je volně přístupný všem uživatelům internetu (na adrese <http://molcat.bl.uk>). Informace o dalších katalozích lze najít na webovské stránce Britské knihovny (<http://www.bl.uk>). Pro zájemce je možné uvést ještě adresy pro katalogy tištěných hudebnin a knih o hudbě (<http://blpc.bl.uk>) a časopisů o hudbě (<http://prodigi.bl.uk/nlcat/>). Druhým důležitým projektem Britské knihovny je *CADENSA*, rovněž volně přístupný katalog zvukových záznamů, které archivuje National Sound Archive. Adresa je <http://cadensa.bl.uk>. Pro vážné zájemce o další informace je možné uvést i spojení na vedoucího tohoto projektu A. Gordona – antony.gordon@bl.uk.

Pověstná přísnost britského autorského práva má za následek urychlené dokončení projektu *Encore!*, který je pro britské hudební knihovníky velkou pomůckou. Jde o vytvoření na internetu přístupného národního katalogu orchestrálních a vokálních provozovacích materiálů (tj. informace, kde je možné si zapůjčit kompletní tištěný notový materiál pro nastudování, dejme tomu, některého Händlova oratoria pro např. 80 hudebníků a zpěváků).

Další důležitou otázkou je počítačová katalogizace knih o hudbě a hudebnin (včetně rukopisů). Britští kolegové se rozhodli, že je nanejvýš žádoucí postupně nahrazovat program UK MARC jeho novou variantou MARC21, neboť tento formát se zřejmě stane světově nejrozšířenějším (už dnes v něm zpracovávají své národní příspěvky pro RISM). Existuje i jeho jednodušší verze, tzv. MINIMARC, kterou využívá např. právě výše zmíněný projekt *Encore!*

Program setkání byl pochopitelně daleko bohatší, zahrnoval např. i příspěvky o vztahu Jane Austenové k hudbě, o „Urtext“ edicích nakladatelství Bärenreiter atd. Pro britské kolegy je akutní i blížící se výročí založení jejich národní skupiny IAML (1953), k němuž chystají slavnostní sborník.

Z jejich setkání je možné si odnést mnoho poučného. Zvláště pozoruhodný se mi zdá jeden rys jejich činnosti: ačkoliv rovněž musejí urputně shánět různé finanční zdroje, nerezignují předem s tím, že stejně nejsou peníze. Naopak – věnují velké úsilí při přípravě a zpracování určitého projektu ještě v době, kdy na něj nemají zajištěny finance a výsledná realizace je nejistá. Pokud se pak, třeba po letech, objeví možnost finančního krytí, jsou už připraveni. Tento rys jejich činnosti je velice sympatický a inspirující.

Petr Koukal
Slezské zemské muzeum, Opava

